

Lisätiedot:

kuntatekniikkapäällikkö Anna Ahtila, puh. 050 382 8756

kuntatekniikan projektivastaava Stefan Tammilehto, puh. 040 482 4727

maankäyttöpäällikkö Minna Penttinen, puh. 050 3829 313

ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050 323 6269

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Caruna Espoo (suunnittelukonsulttinsa Omexom FI kautta) on toimittanut Kauniaisten kaupungin kirjaamoon 4.6.2024 virallisen lausuntopyynnön maakaapelihankkeesta välillä Hepokorpi - Finnoo sekä kaapelin sijoituksesta. Esitetty linjaus sijoittuu Kasavuoren laajan metsäalueen länsipuolelle sekä Turunväylän lounaispuolelle, Espoon rajan läheisyyteen. Lausuntopyyntö on esityslistan **oheismateriaalina**. Lausuntoa on pyydetty 5.7.2024 mennessä, mutta kokousaikataulujen vuoksi kaupunki on pyytänyt ja saanut lisää aikaa lausunnon toimittamiselle elokuun loppuun asti. Kauniaisten lausunto liitetään Carunan valtioneuvostolle toimittamaan lunastuslupahakemukseen.

Taustaa:

Caruna Espoo suunnittelee uuden 2x 110 kV maakaapeliyhteyden rakentamista Hepokorpeen rakennettavan Fingridin uuden sähköaseman ja Finnoon sähköaseman välille. Tavoitteena on kehittää sähkösiirron ja -jakelun toimitusvarmuutta ja kapasiteettia. Omexon vastaa hankkeen yleissuunnittelusta. Maakaapeliyhteyden rakentaminen on suunniteltu alkavan vuoden 2026 aikana ja valmistuvan vuonna 2028. Maakaapelihanke on esitelty viranomaisille 2.5.2023 pidetyissä viranomaisneuvottelussa.

Maakaapelireitin pituus on noin 10,8 km ja se sijoittuu Espoon ja Kauniaisten kaupunkien alueille. Hanke toteutetaan kahden virtapiirin rakenteena ja kaapelin upotussyvyys tulee olemaan vähintään metri. Maakaapelin tarvitseman johtoalueen lopullinen leveys on 8,2 metriä, joka tulee pitää puuttomana. Tämä tuo mukanaan myös rakentamisrajoituksia, jotka sijoittuvat 4,1 metrin etäisyydelle kaapelikaivannon keskeltä mitattuna molemmin puolin. Rakennustyön aikana työalueen leveys on n. 20 metriä. Poikkileikkaus maakaapelialueesta ja kaapelireitin karttaesitys ovat esityslistan **oheismateriaalina**, kuten myös hankkeen ympäristöselvitys, jossa reitin kulku on selostettu kirjallisesti.

Esitys Kauniaisten kaupungin lausunnoksi:

Caruna Espoon suunnittelema maakaapelihanke on laajuudeltaan varsin suuri hanke, jonka sijainnin, luonteen ja laajuuden johdosta kaupungin lausunto sisältää paitsi kuntateknisen erityisalan, myös maankäytön ja ympäristötoimen kannat. Linjaus vaatii toteutuessaan lunastuksia, luo

rakennuskieltoalueen ja sijoittuu metsäisille luonto- ja liikuntareittialueille (ml. hiihtolatureitti).

Suunniteltu linjaus alkaa Kauniaisten alueella pohjoisen suunnalta tultaessa Kirkkojärven pohjoisreunalta, aivan Kasavuoren metsän kallioalueen länsipuolelta. Linjaus seuraa alueella nykyisin sijaitsevaa hiihtoreittiä ja kiertää luonnonsuojelualueen. Linjaus etenee Espoon kaupungin Kauniaisten alueella omistaman metsä- ja suoalueen läpi ja Kasavuoren portin alikulun kautta Turunväylän eteläpuolelle. Linjaus etenee kaupunkien rajaa pitkin, Kauniaisten kaupungin asemakaavoittamattomalla maaperällä ja suojaviheralueella, kaupungin varastoalueen ohitse Kulovalkeaan saakka, josta linjaus siirtyy etelämmäs ja kokonaisuudessaan Espoon kaupungin puolelle karttaliitteessä esitetyssä yleissuunnitelmassa.

Reitti on yleisellä tasolla haastava metsäisen ja kallioisen maaston johdosta. Kaupungin olemassa olevan infran sekä katu- ja liikenneverkon osalta reitti ei aiheuta kuntatekniikan yleisen tarkastelun pohjalta Kasavuoren portin kohdan (Turunväylän) alitusta lukuun ottamatta erityisesti mainittavia haasteita. Turunväylän eteläpuolella maasto on verrattain avonaista kaupunkien rajamaastossa – alueella sijaitsevat asuinalueeseen rajautuvat Destian ja Kauniaisten varastointialueet, joihin on ajoyhteys pidettävä turvattuna kaikkina aikoina (Espoon kaupunkiratahankekin huomioon ottaen). Junaradan alitus on karttaliitteessä esitellyssä linjausvaihtoehdossa sijoitettu Espoon kaupungin alueelle. Yleisellä tasolla on huomioitava, että voimajohtolinjan valmistuttua, muodostuu kaivannon kohdalle n 8,2 metriä leveä rakennuskieltoalue, joka voi rajoittaa tulevia toimintoja, suunnitelmia ja toteutusta alueella.

Turunväylän pohjoispuolella Kasavuoren alueella on metsä- ja ympäristöarvoja, jotka on otettava huomioon. Lausuntopyyntöön liitteenä on Sitowisen laatima ympäristöselvitysraportti. Huomionarvoista on, että Kasavuoren metsä- ja luonnonsuojelualue on osaltaan myös yksityisomistuksessa. Teoriassa rakentamisella saattaa olla reunavaikutuksia luontoarvoihin. Kauniaisissa johtoreitti sijoittuu noin 90 metrin etäisyydelle Karvasbackan pähkinäpensaslehdosta sekä sivuaa Kasavuoren ja Dalängsbrantenin luonnonsuojelualuetta noin 170 metrin matkalla.

Ympäristöselvityksessä todetaan Kasavuoren ja Turuntien eteläpuolella olevien pienialaisten pähkinäpensaslehtojen osalta niihin kohdistuvan haitallisia vaikutuksia rakentamisen myötä. Kyseisissä selvityksessä mainituissa kohteissa on nykyisin ilmajohto, joka vaatii maaston- ja puuston käsittelyä tälläkin hetkellä. Liikkumisen osalta linjaus aiheuttaisi todennäköisesti ainoastaan paikallisia vaikutuksia Kasavuoren alueella, kaivannon sijoituessa osaltaan olemassa olevan hiihto- ja virkistysreitille alle. Virkistys-/hiihtoladun reitille sijoituessaan on Kauniaisten alueella osittain mahdollista vähentää tarvittavia puunhakkuita. Haittapuolena on selvityksessäkin mainittu maaperän paikallinen lämpeneminen, josta voi olla haittaa maakaapelin maanpäällisen alueen hyödyntämisessä hiihtoladuna. Kyseisellä hiihtoladulla on seudullista merkitystä, sillä se toimii

merkittävänä yhdyslatuna Espoon keskuspuiston ja Nuuksion alueen latuverkostojen välillä. Tätä yhteyttä ei tulisi heikentää.

Maankäyttöyksikkö toteaa, että lausuntopyynnössä esitetyt kartat maakaapelilinjauksesta ovat vaikeasti tulkittavissa karttojen pienimittakaavaisuuden vuoksi. Kartoista ei käy yksiselitteisesti esille linjauksen tarkka sijainti. Maankäytön osalta merkittäviä kohtia esitetystä maakaapelilinjauksessa ovat Kasavuoren alue ja toisena Turunväylän eteläpuolinen alue. Kasavuoren alueella linjaus kulkee aivan olevan luonnonsuojelualueen vierestä tai jopa sen alueella. Lausuntopyynnön mukaisesta kartasta ei ole tulkittavissa, kulkeeko linjaus ja sen vaatima kokonaisala luonnonsuojelualueen puolella. Linjauksen tulisi sijaita kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueen ulkopuolella.

Toisessa kohtaa linjaus on osoitettu kulkemaan Espoon kaupungin Kuloniityn ja Turunväylän välisellä alueella. Alue kuuluu Kauniaisten kaupunkiin ja alue on sekä Kauniaisten kaupungin että Senaatti-kiinteistöjen omistuksessa. Alueelle kuljetaan nykyisellään kapean Kulovalkeantien kautta. Senaatti-kiinteistöt on osoittanut mielenkiintonsa kehittää alueen maankäyttöä. Alueen kehittämisestä on käyty keskusteluja Espoon kaupungin, Kauniaisten kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen välillä. Alue on mainittu Kauniaisten kaupungin kaavoitusohjelmassa 2024 kohteena, jonka mukaan alueen maankäytöllisiä edellytyksiä tutkitaan. Kohde on mukana Kauniaisten kaupungin kehityskuvassa 2023-2040 yhtenä kohteista, joita tullaan tutkimaan lähivuosina. Tarkoitus on tutkia alueelle sopivaa maankäyttöä yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa. Etenkin alueen liikenneyhteydet vaativat tarkempaa selvitystä. Lausuntopyynnössä osoitettu maakaapelilinjaus sijoittuisi ko. alueella Kauniaisten ja Espoon kaupungin rajalle vieden Kauniaisten puolella maankäytön kehittämispotentiaalia. Espoon puolella alue on jo pääsääntöisesti rakentunutta. Toivottavaa olisi, että maakaapeliyhteys haittaisi mahdollisimman vähän alueen kehittämistä ja että alueelle pääsy turvattaisiin jatkossa.

Ympäristötoimi yhtyy maankäytön kommentteihin siitä, että maakaapelilinjauksen tulisi sijaita kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueiden ulkopuolella eikä se saa heikentää alueen maisemallisia arvoja tai Kasavuoren tai Dalängsbrantenin luonnonsuojelualueiden luontoarvoja. Uudenmaan ELY-keskus toimii luonnonsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena ja koska maakaapelilinjaus sijoittuu näin lähelle luonnonsuojelualuetta sekä Kauniaisten että Espoon puolella, tulee myös ELY-keskusta kuulla esitetystä suunnitelmista.

Kuten aiemmin on jo todettu, esitetystä kartoista ei saa tarkempaa selvyyttä siitä, joudutaanko maakaapelin tieltä kaatamaan puita ja missä mittakaavassa. Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaan maisematyöluva tarvitaan maisemaa muuttaviin maanrakennustöihin, puiden kaatamiseen tai muuhun vastaavaan toimenpiteeseen asemakaava-alueella ja on todennäköistä, että myös nyt esitetyn maakaapelilinjauksen rakentaminen vaatii maisematyöluvan. Lupatarpeen selvittämiseksi

toimenpidealueilla tulisi suorittaa maisematyöluvan arviointikatselmus (ns. puustokatselmus), jonka Kauniaisissa suorittaa kaupunginpuutarhuri tai kunnossapitopuutarhuri.

Molempia Dalängsbrantenin luonnonsuojelualueita (YSA258752, YSA 262041) ei ole merkitty kaikkiin ympäristöselvityksessä (esim. kuva 18) sekä lausuntopyynnössä oleviin karttoihin. Tämä virhe tulee korjata ja huomioida myös tulevaisuudessa tarkemmissa suunnittelukartoissa epäselvyyksien ja virheellisten toimenpiteiden välttämiseksi.

Ympäristöselvityksessä on liito-oravien tarkasteluosiossa viitattu mm. Helsingin seudun maapeiteaineistoon vuodelta 2020. Varsinkin niillä alueilla, joilla maakaapelilinjaus sijoittuu lähelle rata-alueita, tulisi huomioida, että kaupunkiratahankkeen yhteydessä rata-alueelta on jouduttu kaatamaan puita ja tällä on saattanut olla vaikutuksia liito-oravien kulkureitteihin ja radan ylityspaikkoihin. Näillä alueilla olisi syytä tehdä uutta tarkastelua liito-oravien kulkureittien osalta nykyisen puutilanteen pohjalta.

Ympäristöselvityksessä viitataan ainoastaan Espoon kaupungin sekä Suomen lajitietokeskuksen aineistoihin eikä ollenkaan Kauniaisten kaupungin tekemiin luontoselvityksiin. Todettakoon, että osa näistä luontotiedoista löytyy ainoastaan Kauniaisten omasta paikkatietoaineistosta, jota ympäristöselvityksessä ei ilmeisesti ole huomioitu.

Sopimus voimansiirtomaakaapelialueen ennakkohaltuunotosta

Edellä käsitellyn lausuntopyynnön lisäksi Kauniaisten kaupunki on 14.5.2024 vastaanottanut Caruna Espoo Oy:n tiedotteen voimajohtotutkimuksista (päiväty 27.6.2023). Tiedote liittyy Hepokorpi - Finnoo -maakaapelihankkeeseen. Tiedotteen liitteenä on Caruna Espoo Oy:n 7.5.2024 allekirjoittama sopimus voimansiirtomaakaapelialueen ennakkohaltuunotosta liitteineen (voimansiirtojohtoaluetta varten lunastettava kiinteistöjen käyttöoikeuden rajoitus, karttaliite ja johtoalueen poikkileikkaus).

Tiedotteen mukaan Caruna Espoo Oy tulee hakemaan valtioneuvostolta lunastuslupaa maakaapelin rakentamiselle. Tästä huolimatta em. toimija pyrkii saamaan maakaapelialueen maanomistajilta ennakkohaltuunottosopimukset maakaapelin sijoittumisesta maanomistajien kiinteistöjen alueelle. Niille maanomistajille, jotka eivät hyväksy sopimusta, järjestetään mahdollisuus esittää mielipiteensä hankkeesta kuulemismenettelyssä lunastuslupaa haettaessa. Todettakoon, että lunastuslupaa haetaan käyttöoikeuden lunastusta varten, jolloin maapohjan omistus ei siirry maakaapelin omistajalle. Lunastuksesta aiheutuvat korvausasiat käsitellään lunastusmenettelyn aikana. Sopimus voimansiirtomaakaapelialueen ennakkohaltuunotosta liitteineen on esityslistan **liitteenä**.

Maankäyttöyksikkö on tutustunut sopimukseen ja toteaa seuraavaa: Sopimus kohdistuu kaupungin omistamiin kiinteistöihin 235-402-3-102 (Kasa) ja 235-5-9903-300 (Kasavuoren luonnonsuojelualue). Sopimuksella kaupunki antaa suostumuksensa maakaapelireitin alueella suoritettaviin maastotutkimuksiin ja maakaapelin rakentamiseen jo ennen lunastuslain mukaista ennakkohaltuunottoa sopimuksen karttaliitteen mukaiseen paikkaan sopimuksessa määritellyin osin tulkinnanvaraisin ehdoin. Sopimuksen karttaliitteessä maakaapelin tarkka linjaus jää epäselväksi siten, että maakaapelin sijoittumisesta kokonaisuudessaan luonnonsuojelualuekiinteistön ulkopuolelle ei voida varmistua. Tällöin myös sopimuksessa mainitut oikeudet käyttää sopimuksen kohteena olevan kiinteistön teitä tai mahdollisesti muita alueita kohdistuisivat luonnonsuojelualuekiinteistöön. Edellä mainitun perusteella esitetään, että kaupunki ei allekirjoita 7.5.2024 päivättyä sopimusta voimansiirtomaakaapelialueen ennakkohaltuunotosta, vaan alueen ennakkohaltuunotto toteutuu lunastuslain mukaisessa lunastusmenettelyssä sen jälkeen, kun valtioneuvosto on myöntänyt maakaapelin rakentamista varten lunastusluvan.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta päättää antaa Caruna Espoolle esitystekstistä ilmenevän lausunnon maakaapelihankkeesta välillä Hepokorpi-Finnoo. Kauniaisten kaupungin lausunto sisältää mm. seuraavat varaukset Caruna Espoon suunnittelemaan maakaapelilinjaukseen:

- Linjauksen tulisi sijaita kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueen ulkopuolella.
- Alueelle sijoittuvaa hiihtolatuyhteyttä ei tule heikentää
- Toivottavaa olisi, että maakaapeliyhteys haittaisi mahdollisimman vähän Turunväylän eteläpuolisen, Kauniaisten kaavoitusohjelmaan sisältyvän alueen kehittämistä ja että alueelle pääsy turvattaisiin jatkossa.

Lisäksi yhdyskuntavaliokunta huomauttaa lausuntoaineistossa seuraavista seikoista:

- Ympäristöselvityksessä tulee huomioida myös Kauniaisten tekemät luontoselvitykset
- Virheet kartta-aineistoissa tulee korjata
- Uusi tarkastelu liito-oravien kulkureittien osalta nykyisen puutilanteen pohjalta on tarpeen

Lisäksi yhdyskuntavaliokunta päättää, ettei 7.5.2024 päivättyä ennakkohaltuunottosopimusta allekirjoiteta.

Yhdyskuntavaliokunta päättää lähettää asian edelleen tiedoksi KH:lle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Lausuntopyyntö
Poikkileikkaus maakaapelialueesta
Kaapelireitin karttaesitys
Hankkeen ympäristöselvitys

Jakelu:

Omexon Oy / Caruna Espoo
Kaupunginhallitus